

Harvard Business Review 10. Yıl Etkinliği (Geleceği İnşa Etmek)

ORHAN TURAN - TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

1 Kasım 2022

Saygıdeğer Harvard Business Türkiye ailesi, sevgili konuklar,

Sizleri TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Harvard Business Review Türkiye, küresel çapta 100'üncü yılını kutlayan kıymetli bir basın geleneğinin ülkemizdeki temsilcisi konumunda.

Harvard Business Türkiye'nin ortaya koyduğu yeni ve yararlı fikirler iş ve sivil toplum dünyamızın mensuplarına rehberlik ediyor. Bilginin yaygın, içgörülerin ise nadir olduğu çağımızda sorumlu ve vizyoner yayıncılığın somut örneklerini ortaya koyuyor. Harvard Business Review Türkiye ailesini, iş dünyamıza yeni ufuklar kazandırma yolculuklarının 10'uncu yılı vesilesiyle tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Değerli Konuklar,

2022'nin son günlerinde, geçmişi, bugünü ve geleceği anlamlandırmaya çalıştığımız, küresel ve yerel bir muhasebe sürecindeyiz.

Onlarca, yüzlerce, binlerce yıllık bir geçmişe anlamını kazandıran, bugün, o geçmişi değerlendirme biçiminizdir. Sizden sonraki nesillerin geleceğini hayal ya da inşa ederken en önemli adımınız da bugün attığınız adımdır.

Dünyamız, muazzam bir dönüşüm içerisinde. Öngörü kabiliyetimiz, önümüzdeki bir yılı dahi net olarak görmeyi zorlaştıran belirsizliklerle çevrili. Jeopolitik gerilimler, ekonomik krizler, salgın hastalıklar, küresel iklim buhranı, doğal afetler ve göçler gündemimizde.

Geçmişte olduğu gibi bugün de çağı şekillendirmek için ise insanlığın formülü aynı: sürekli dönüşüm, sürdürülebilir dönüşüm.

Değerli Konuklar,

Aslında, sürekli ve sürdürülebilir dönüşüm için hiç olmadığı kadar güçlü araçlara sahibiz. Dijital dönüşüm bireyleri ve kurumları birbirine daha yakın hale getiriyor. Yeşil dönüşüm ise gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmamızın formüllerini geliştiriyor. Üçüncü önemli aracımız ise sivil toplum inisiyatifleri. Geleceği arayan bir çağda sivil toplum kuruluşları yeni düşünceleri ve kavramları anlamamıza ve insanlık için doğru kullanmamıza faydalı olan birer kâşif gibiler.

Sivil toplum örgütleri, ülkemizin insanlık manzarasını geliştirme yolculuğundaki çabalarıyla önemli katkı sağlıyor. Biz de TÜSİAD olarak Türkiye'nin geleceğinin inşasında benimseyeceği yeni kalkınma anlayışı için geçen yıl ekim ayında bir yol haritası hazırladık.

Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa adlı çalışmamızın başlangıç noktası şuydu: Geleceği hangi temeller üzerine inşa etmeliyiz? Bu sorunun yanıtını aradığımızda, bir ülkenin refahının asıl belirleyicisinin, o ülkenin maddi olmayan kaynakları olduğunu görüyoruz. Geleceğimizi maddi olmayan kaynaklar üzerine inşa etmeliyiz.

İşte bu maddi olmayan kaynakların ilki “insan”. Tüm dünya için olduğu gibi ülkemiz için de doğru bir vizyon çerçevesinde başarı, ancak iyi yetişmiş, yetkinlikleri güçlü insan kaynağı ile hayata geçebilir. Sürekli eğitimle insanın yetkinliklerinin geliştirilmesi bireysel, sosyal, ekonomik ve demokratik gelişimin temelini oluşturuyor.

Okul öncesi çağıdan başlayarak tüm çocuklarımıza, her seviyede kaliteli bir eğitim vermemiz kritik önemde. Bireysel olarak potansiyelini gerçekleştirebilmek, yaşam kalitesini iyileştirmek ve düzgün işlere erişmek, iyi eğitimle doğrudan bağlantılı. Nitelikli eğitime erişimde fırsat eşitliğini sağlamak zorunlu, aksi halde toplumsal eşitsizlikleri gidermemiz mümkün olmayacak.

Dijital ve yeşil dönüşümün giderek daha fazla şekillendiği iş dünyasında da çalışanların sürekli gelişimi için yine sürekli yatırım yapmak gerekiyor.

Ülkemizde giderek artan beyin göçü sorununa da ciddiyetle eğilmeliyiz. Gençlerimizin bu ülkede geleceklerini kurlmaları için gereken ortam ve iklimi sağlamak kamudan özel sektöre kadar her paydaşın sorumluluğudur.

İnsani gelişmenin çok önemli bir boyutu da, kadınların konumunun güçlendirilmesidir. Eğitime ve çalışma hayatına erişen kadınlar, hem kendi yaşamlarını hem de toplumsal yaşamı güçlendiriyor. Ancak kadın istihdamı ve girişimciliği oranları maalesef gelişmiş ülkelere kıyasla halen düşük seviyede. Hak ve özgürlüklerde ilerlemiş, refah seviyesi yüksek, umutlu bir gelecek vizyonu ancak kadınları eşit derecede dahil ederek inşa edilebilir. Bu yönde bir toplumsal zihniyet dönüşümünü sağlamak açısından hem kamu politikalarına hem de özel sektörün strateji ve uygulamalarına önemli roller düşüyor.

Değerli Konuklar,

Geleceği inşa edeceğimiz temellerin ikincisi ise “bilim”.

Bilim, teknoloji ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi ve dijitalleşme sürecine adaptasyon, Türkiye’nin rekabetçiliğini ve büyüme potansiyelini belirleyecek.

Bilimsel araştırmalara ve Ar-Ge’ye daha fazla kaynak ayırmak, üniversite-sanayi-kamu işbirliklerini daha çeşitli ve verimli hale getirmek bize mesafe kazandıracak.

Teknolojik ilerlemenin hızlanmasının bir belirleyicisi bu alana ayrılan kaynaklar ise, diğeri de kurumsal çerçevedir. Genel olarak yenilikçi fikirler özgürlükçü, çoğulcu ve kapsayıcı bir düşünsel ve kültürel ortamda gelişir. Bu ortamı sağlamak gerekiyor. Yenilikçi fikirlerin gelişmesinin bir koşulu olan akademik özgürlükleri de geliştirmeliyiz. İnovasyon için başka kurumlara ve kurallara da ihtiyaç var. Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması bu açıdan önemli.

Geçmişten bu yana çözülemeyen yapısal sorunlarımızdan birisi olan dış ticaret açığının kapatılması için teknoloji ve inovasyon ile üretimin ithal girdi ve yatırım malına bağımlılığını azaltmalıyız. İhracatın, dünya ticaretinin yavaş arttığı düşük teknoloji alanlardaki ağırlığını azaltılıp yüksek teknoloji ürünlerine geçişi hızlandırmalıyız. Her sektörde verimlilik artışı için firma bazında verimlilik artışı gerekiyor. Bu da KOBİ’lerin verimliliklerinin artmasını ve girişimcilik ekosisteminin gelişmesini gerektiriyor. Türkiye altı

“unicorn” çıkarabilmeyi başardı. Bu alanlardaki performansın teknolojide sağlanacak gelişmelerle yukarı çıkması mümkün.

Değerli Konuklar,

Geleceğimizin yeni bir anlayışla inşasının dayanması gereken üçüncü ve son sütun, “kurumlar ve kurallar”dır.

Kurumlar ve kurallar eğer güvenilir ve kapsayıcı olursa ekonomik istikrarı, toplumsal güven ve huzuru sağlar, uzlaşi içinde karar almayı kolaylaştırır, alınan kararların etkin uygulanmasına zemin oluşturur.

Aynı zamanda hukukun üstünlüğünü, adaleti, temel hak ve özgürlükleri, katılımcı demokrasiyi ve kamu yönetiminin etkinliğini sağlar. Gelir adaletini tesis etmek, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, dil, din, mezhep, ırk, köken ayrımı olmadan herkesin eşit ve özgür yaşamasını temin etmek de ancak kapsayıcı ve güvenilir kurumlar ve kurallar ile mümkün olur.

Değerli Konuklar,

Kısaca “insan, bilim ve kurumlar” olarak özetlediğimiz bu 3 maddi olmayan unsura odaklanarak, parlak bir Türkiye hayaline ulaşabileceğimize inanıyoruz.

Türkiye için gelecek hayalimiz sadece hızlı büyümek, orta gelir tuzağından çıkmak değildir. Çevreyi ve toplumsal adaleti gözetmeliyiz. Bir başka ifadeyle sürdürülebilir kalkınmayı hedeflemeliyiz. Bu da bütüncül ve uzun vadeli bir bakış açısı gerektiriyor.

Nitekim, yirmi birinci yüzyılın ikinci çeyreğinin koşulları ilk çeyrekte farklı. Dijital dönüşümün kapsamı genişlerken ekonomik ve toplumsal etkileri hızlanarak artıyor. Doğal kaynaklar üzerindeki baskı şiddetlenirken yeşil ekonomi modeli gündeme geliyor. Nüfus yaşlanmasının ve demografik dönüşümün yanı sıra göçmen hareketliliğinin toplumsal yaşamı etkilemesi bekleniyor. Dünyada jeopolitik gerilimlerin bir süre daha devam etmesi öngörülüyor.

Gelecek, geçmişten ve bugünden radikal biçimde farklı olacak ve bu farklılık riskleri ve fırsatları da beraberinde getirecek. Eğer insana, bilime ve kurumlara dayanan yeni bir kalkınma yaklaşımını hayata geçirebilirsek, dezavantajları avantaja çevirebilir ve

- Ekonomik istikrara sahip, sürdürülebilir büyümeyle kişi başı geliri yüksek, gelişmiş
- Diplomasi ile rol model olan, Avrupa Birliği entegrasyonunu sağlamış, saygın
- Hiçbir kesimi kalkınmada geride bırakmayan, adil
- Yeşil dönüşümü başaran, çevreci

bir ülke olabiliriz.

Bu anlayışı, burada önerilen başlıklar arasından bazılarının seçilmesiyle hayata geçirmek mümkün değildir. Topyekûn bir zihniyet değişikliğini ve tüm alanlarda eş zamanlı ve eş güdümlü uygulamaları gerektirmektedir.

Bu hayalin gerçekleştiğini görebilmek için, konuşmamın başında vurguladığım gibi, bugünden atacağımız adımların önemini hatırlatıyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.